

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 97 o P 000409 10 Rev
Brčko, 28.04.2011. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija, Damjana Kaurinović, kao predsjednika vijeća, Maide Kovačević i Ilje Klaić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja J. D. iz O., zastupanog po punomoćnicima Ž. N., advokatu iz Z. i M. M., advokatu iz B., protiv tuženog Brčko distrikta BiH, zastupanog po Pravobranilaštvu Brčko distrikta BiH, radi naknade štete, v.sp. 148.290,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja, izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 097-0-GŽ-10-000095 od 15.09.2010. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 28.04.2011. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Revizija tužitelja SE ODBIJA kao neosnovana.

O b r a z l o Ź e n j e

Prvostepenom presudom, stavom I izreke odbijen je u cijelosti tužbeni zahtjev tužitelja za naknadu štete za pretrpljene duševne bolove i ugled u iznosu od 81.750,00 KM, za umanjeње opšte životne sposobnosti u iznosu od 60.000,00 KM i na ime izgubljene zarade u iznosu od 6.540,00 KM, ukupno 148.000,00 KM, a po osnovu nezakonitog i neosnovanog pritvora, pa je stavom II izreke obavezan tužitelj da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 8.203,00 KM.

Drugostepenom presudom od 15.09.2010. godine, broj: 097-0-GŽ-10-000095 žalba tužitelja je odbijena i potvrđena prvostepena presuda iz stava I izreke, dok u stavu II izreke prvostepena presuda ostaje neizmijenjena.

Protiv pravosnažne drugostepene presude reviziju je podnio tužitelj putem punomoćnika zbog povrede odredaba Zakona o parničnom postupku, zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog odluke o troškovima, predlažući da se revizija prihvati i preinače pobijane presude.

Tuženi u odgovoru predlaže da se revizija tužitelja u cijelosti odbije kao neosnovana i drugostepena presuda potvrdi.

Revizija tužitelja nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu štete po osnovu pretrpljenih bolova (duševnih bolova), zbog umanjene životne sposobnosti, kao i zahtjev za naknadu materijalne štete zbog izgubljene zarade, a zbog neosnovanog lišavanja slobode, budući da je tužitelj lišen slobode i bio u pritvoru u periodu od 29.10.1992. godine do 22.01.1993. godine, te od 07.03.2006. godine do 05.10.2006. godine. Krivični postupak protiv tužitelja završen je pravosnažnom oslobađajućom presudom Osnovnog suda Brčko distrikta BiH broj: 32/93 od 05.10.2006. godine.

U postupku koji je prethodio reviziji utvrđeno je da je tužitelju kao pripadniku VII ...formacije sa područja N. S.-SRJ, po rješenju Vojnog suda u Bijeljini od 29.10.1992. godine i rješenju od 20.11.1992. godine, na osnovu odredbe člana 191. stav 1. Zakona o krivičnom postupku određen pritvor (i produžen) zbog osnovane sumnje da je počinio krivično djelo ubistva, koji traje do 22.01.1993. godine.

Rješenjem Osnovnog suda Brčko distrikta BiH broj K-32/93 od 30.01.2006. godine tužitelju je određen pritvor na osnovu odredbe člana 132. stav 1. tačka a. Zakona o krivičnom postupku, zbog opasnosti od bjekstva, odnosno skrivanja, te očiglednog izbjegavanja prisustva krivičnom postupku, i koji traje od 07.03.2006. godine do 05.10.2006. godine, kada je u krivičnom postupku donesena prvostepena presuda broj: K-32/93 kojom je tužitelj oslobođen od optužbe da je počinio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ (prekvalifikacija krivičnog djela ubistva na krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva uslijedila je u postupku pred Osnovnim sudom Brčko distrikta BiH dana 20.06.2006. godine). Tužitelj je za vrijeme boravka u pritvoru tokom 2006. godine doživio moždani udar, ali obzirom na dotadašnje zdravstveno stanje tužitelja pritvor se, po nalazu vještaka medicinske struke ne može smatrati direktnim i isključivim uzrokom moždanog udara. Nakon izlaska iz pritvora tužitelj je sredstva za život ostvarivao kao fizički radnik, radeći u nadnici. Do 1992. godine tužitelj je više puta osuđivan na zatvorske kazne (presudom Okružnog suda u Novom Sadu broj: K-112/72 od 29.05.1992. godine u trajanju od 3 godine; Višeg suda u Novom Sadu broj 12/78 od 30.01.1979. godine u trajanju od 5 godina; Višeg suda u Novom Sadu broj 98/84 od 14.05.1986. godine u trajanju od 5 godina; dok je u nalazu vještaka dr. M. P. konstatovano da je tužitelj „poslije vojske bio u D. četiri godine, ponešto je radio, trenirao boks, karate, a 1966. godine osuđen je na 24 godine zatvora (odležao u M., G. i G. otoku) zbog ubistva na mah, te dva smrtna slučaja kao posljedice povrede koje je nanio u S. (V.)“.

Na osnovu ovih utvrđenja drugostepeni sud prihvata pravilnim zaključak prvostepenog suda da tužbeni zahtjev nije osnovan: u odnosu na novčanu naknadu zbog lišavanja slobode za vrijeme provedeno u pritvoru tokom 1992.-1993. godine, kada je pritvor određen zbog osnovane sumnje da je tužitelj počinio krivično djelo ubistva iz razloga što nije narušen ugled tužitelja u sredini u kojoj

je živio kada je to bio samo jedan u nizu njegovih odlazaka u pritvor, poslije izdržanih dugogodišnjih kazni zatvora; da je tužitelj bio u pritvoru u periodu ratne 1992. godine, kada je svo slobodno stanovništvo muškog pola odlazilo na ratišta i u periodu (oktobar-januar) kada je angažovanje sezonskih radnika svedeno na minimum. U odnosu na novčanu naknadu štete zbog lišavanja slobode za vrijeme provedeno u pritvoru tokom 2006. godine drugostepeni sud cijeni neosnovanim tužbeni zahtjev budući da je tužitelj prouzrokovao određivanje pritvora svojim nedopuštenim postupcima.

Ne stoje tvrdnje revizije da su razlozi navedeni u obrazloženju drugostepene presude nejasni i protivrječni, čime bi učinjena povreda postupka iz člana 300. ZPP. Suprotno tvrdnjama revizije tužitelja drugostepeni sud je u obrazloženju pobijane presude dao dovoljne i valjane razloge zašto smatra da je tužbeni zahtjev neosnovan i na koje ovaj sud upućuje zbog nepotrebnog ponavljanja.

Materijalno pravo nije pogrešno primjenjeno na štetu tužitelja kada je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja.

U odnosu na novčanu naknadu štete zbog lišavanja slobode za vrijeme provedeno u pritvoru u periodu krajem oktobra 1992. godine do januara 1993. godine sudovi su u redovnom postupku utvrdili da je tužitelju pritvor određen zbog sumnje da je počinio krivično djelo ubistva, a kako se radi o krivičnom djelu zbog zapriječene kazne, pritvor je zakonit jer je za vrijeme trajanja pritvora postojala zakonska osnova za određivanje i produžetak pritvora, ali obzirom da je krivični postupak u konačnom završen oslobađajućom presudom takav pritvor je neosnovan. S tim u vezi ne stoje navodi revizije da je obrazloženje pobijane presude nejasno (što bi da je ostvareno predstavljalo povredu postupka), jer svaki neosnovan pritvor ne mora biti i nezakonit (kao u konkretnom slučaju), ali svaki nezakonit pritvor je neosnovan, s tim što se o neosnovanosti pritvora i zakonitosti pritvora cijeni samo po odredbama Zakona o krivičnom postupku.

Međutim, krivičnopravni uslovi koji su prethodno navedeni, kada je donesena oslobađajuća presuda, nisu sami za sebe dovoljni da bi tužitelj kao oštećeni ostvario pravo na naknadu štete. Pored toga što se radi o neosnovanom pritvoru da bi se ostvarilo pravo na naknadu štete, potrebno je da se ostvare građansko-pravni uslovi, odnosno da je šteta nastala. Nematerijalna šteta koju tužitelj potražuje za vrijeme provedeno u pritvoru u toku 1992.-1993. godine, a koja predstavlja štetu zbog povrede ugleda i časti je i po ocjeni revizionog suda neosnovana iz svih razloga navedenih u obrazloženju pobijane odluke, koje razloge, kao dovoljne i valjane prihvata i ovaj sud, obzirom na vrijeme provedeno u pritvoru, raniju osuđivanost tužitelja, što svakako nije dovelo do narušavanja ugleda tužitelja u sredini u kojoj je živio, te da je u to vrijeme bio pripadnik VII ...formacije sa područja N. S. S. S toga ovaj sud smatra da tužitelju ne pripada naknada nematerijalne štete s osnova boravka u pritvoru u navedenom vremenskom periodu, jer bi udovoljavanju tužbenog zahtjeva bilo protivno odredbi člana 200. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima, prema kojoj

(odredbi) sud treba voditi računa da se udovoljavanjem zahtjeva za naknadu nematerijalne štete ne pogoduje težnjama koje nisu spojive za njenom prirodom i društvenom svrhom.

Zahtjev za naknadu materijalne štete iz tog perioda je neosnovan jer zapravo tužitelj i nije dokazao da bi zaradu zaista ostvarivao, odnosno kada je u tom periodu bio pripadnik dobrovoljačke paravojske formacije, u tom periodu i nije ostao bez zarade koju potražuje.

Na osnovu utvrđenja sudova u redovnom postupku da je tužitelj nedopuštenim postupanjem prouzrokovao svoje lišavanje slobode u spornom periodu u 2006. godini, isključeno je njegovo pravo na naknadu štete po svim osnovama iz tog perioda, na osnovu odredbe člana 418. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta BiH, kojom odredbom je određeno da naknada štete ne pripada licu koje je svojim nedopuštenim postupcima prouzrokovao lišenje slobode.

Navode iz revizije da je on u S. ostao bez stana, da se našao na ulici i da nije imao stalnu adresu ovaj sud nije mogao prihvatiti osnovanim iz razloga što je o tome ocjenu dao sud u postupku određivanja pritvora, pa neosnovano revizija ukazuje da bi zbog težine krivičnog djela u svakom slučaju za tužitelja bio određen pritvor, jer je tužitelj prouzrokovao određivanje pritvora u spornom periodu 2006. godine, pa mu pritvor nije određen zbog težine krivičnog djela.

S pravom revizija ukazuje da je pogrešan zaključak drugostepenog suda da tužena nije pasivno legitimisana za naknadu štete zbog određivanja pritvora iz 1992. godine od strane Vojnog suda, ali to ne utiče na zakonitost drugostepene presude iz razloga kao gore i kada je i pravilnom primjenom materijalnog prava valjalo odbiti tužbeni zahtjev.

Obzirom da je tužitelj odbijen sa tužbenim zahtjevom, u skladu sa odredbom člana 119. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH dužan je tuženom nadoknaditi troškove postupka, a kako tužitelj ne obrazlaže zbog čega pobija odluku o troškovima postupka, takav prigovor je paušalan.

Kako se dakle nisu ostvarili razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, a ni oni na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je odlučiti primjenom odredbe 357. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 8/09 i 52/10) kao u izreci ove odluke.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Damjan Kaurinović